

Izhaja vsak delavnik popoldne

Uredništvo in upravnštvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — telefon uredništva št. 50 — telefon upravnštva št. 338

NOVIČAS

CENE PO POŠTI:
za celo leto K 240—
za pol leta K 120—CENE PO POŠTI:
za celo leto K 240—
za pol leta K 120—

V upravi stane mesečno K 18—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane K 140

Počasi se treznijo.

O priliki županske volitve v Zagrebu so ljudje malone ubili mladega zadrškega Hrvata, akademika Paštrovića, ker je na galeriji mestne zbornice zaklical: Živela Jugoslavija! Živel jugoslovanski kralj! Novozvoljeni zagrebski župan pa je v svojem programatičnem govoru govoril le o »mladi, novi domovini Hrvatski«, skupne države Srbov, Hrvatov in Slovencev ni omenil niti z eno besedo. Tako daleč je tudi v polni javnosti dozorelo hrvatsko vprašanje.

Na srbski strani so odgovorili s trpkim odpovedjo: Hrvatje na noben način ne marajo biti s Srbi, torej naj svobodno odidejo, naj dobe svojo lastno, popolnoma suvereno, neodvisno državo. Potem pa kar da njim in Srbom Bog in sreča junaska. (Belgrajsko »Vreme«.)

To sta dve skrajni stališči, ki obe zanikujeta ozir. se odrekata jugoslovanski državi. Kar tiče sile, ki jo imata za seboj v sedanjem čustvovanju ljudstva, je zlasti prvo krvavo resno. A kakor vse kaže ima misel razdrobitve sedanje države tudi med srbskim narodom tako ugodna tla, da se srbsko ljudstvo ne namerava dvigniti, da vrže tiste, ki s svojo lastno politiko in svojim delom tirajo do razcepa današnje države. Srbsko ljudstvo pač še ni izgubilo vere v svoje stare voditelje in misli, da ti ne dvomno vedo, kaj delajo.

Ker so se Hrvatje sploh odpovedali vsakemu sodelovanju v skupni notranji politiki, a Slovenci sami smo preslabi, da bi odločevali v tej politiki, bi bil sedanji položaj popolnoma obupen. To pa vseeno ni, ker se je začela treznitev tam, kjer je bil vir nesrečnemu razvoju naših notranjih razmer: med radikali in demokrati. Zlasti med prvimi.

Te dni je prinesla zagrebska »Riječ« pogov. r z notranjim ministrom Vojom Marinkovićem, v katerem je izjavil o hrvatskem vprašanju: »Brez lojalnega, gotovega in naj rečem — navdušenega sodelovanja Hrvatov ta država ne more dobro izpolnjevati svoje naloge nasproti celokupnemu našem narodu ne svojega zgodovinskega poslanstva na jugovzhodu Evrope. Toda ravno tako mora biti vsakomur, ki pojmi vso težo vprašanja, jasno, da se to vprašanje ne more rešiti po kakem svojevoljnem receptu, kakor krožijo danes med nami. To je čisto dušesloven problem in ravno zato se more rešiti le z neprestanim in pazljivim posvetovanjem z narodnimi masami. To je najzanesljivejši in najneposrednejši način, da spoznamo težnje, želje naroda in cilje njegovega častihlepa, da ugotovimo, kaj on pravzaprav hoče in kaj noče. S tega splošnega stališča in posebno s pogledom na takozvano hrvatsko vprašanje, kat najvažnejši problem naše notranje politike, je treba čimprej ustvariti možnost, da se narod rednim potom vpraša za svet.«

V teh besedah novega notranjega ministra čitamo prvič priznanje, da od zgoraj doli diktirana vidovdanska centralistična ustava ni tisti nezmotljivi recept, po katerem naj bi se zdravile naše notranje rane, zlasti hrvatska, da mora ta ustava, ako je ljudstvo ne mara, napraviti mesto taki, kakoršno naredi hoče. Drugič pa je notranji minister priznal potrebo po novih volitvah. S tem je pa notranji minister obenem priznal, da je bila vsa dosedanja politika vladne večine popolnoma zgrešena, da je ona tirala državno ladijo trmasto in samovoljno proti čerem, ob katerih se mora brezpogojno razbiti. Vprašanje je, da-li smo še v položaju, da brez drugega zaokretnega ladijo v popolnoma drugo smer in se ognemo čeri, vendar je pa gornja izjava notranjega ministra dokaz, da se treznjenje zgoraj pričinja in da se absolutizem vsaj načelno umika ljudski volji.

Tudi drugače je čutili znaten preobrat v srbskem mišljenju nasproti hrvatskemu vprašanju. V skupščini več ali manj vsi srbski govorniki priznavajo težo hrvatskega vprašanja in krivdo sedanjega režima na njem. Vsi tudi naglašajo potrebo, da se da beseda ljudstvu, kako hoče to vprašanje rešiti, da se razpišejo volitve.

Znak treznitve je tudi dejstvo, da se z razparceliranjem države v zmislu ustave ne drvi več slepo čez drn in strn ter je sam Pašić izjavil, da se bo začela izvrševati razdelitev države na oblasti tedaj, »ko bodo za to ugodne politične razmere.« Takih razmer nikoli ne bo.

Pamet je začela zmagovati celo med slovenskimi demokrati. Predsinočni »Narod« je priobčil uvodnik izpod peresa Frana Govekarja, v katerem najostreje obsoja dosedanje vladno politiko trme in terorizma v hrvatskem vprašanju. Govekar pravi, da se mora najti pot do mirne sprave in skladnosti, pa »naj pade še toliko ministrov pod klopi!« Dosedanje vodilne politike imenuje Govekar »katastrofalne politike«, trmaste zgagarje, ki naj izginejo v temo in dajo mesta možem, ki so trezni in pravični državniki. »Niti ustava — pravi

Govekar dalje — nam ne sme biti brezno, ki ga ni mogoče premostiti. Ustava je človeško delo, ki se da izpreminjati, je gola oblika.«

Vse to beležimo z zadoščenjem, saj priča, da pamet zmaguje na vseh koncih in krajih. Pri tem radi pozabljamo, koliko grdih podtikanj in preganjanja smo morali prestati, ko smo zastopali iste misli in isto stališče, kakor ga danes izpovedujeta notranji minister Marinković in »Slov. Narod.« Želimo samo eno: Pamet naj zmagaja do konca in čimprej!

Zbliževanje z Bolgari.

Belgrad, 19. januarja. (Izv.) Vaš dopisnik je zvedel od dobro informiranih krogov, da je dr. Momčilo Ivanić, poslanec in glavni urednik »Radikala« odpotoval v Sofijo. Pred svojim odhodom je konferiral z ministrskim predsednikom Nikolo Pašićem in ministrom za zunanje zadeve dr. Momčilom Ninčićem. Govori se, da je odpotoval

v Sofijo, da se tam sestane kot naš zastopnik z bolgarskim ministrskim predsednikom Stambulskim in v svrhu ureditve razmer med našo državo in Bolgarijo. Ker je dr. Momčilo Ivanić znan kot velik zagovornik prijateljske zveze z Bolgarijo, se njegovemu potovanju pripisuje velika važnost

Nansenovo poročilo o lakoti v Rusiji.

Moskva, 18. januarja. Nansenova pomožna akcija objavlja naslednje poročilo o položaju v pokrajinah, kjer razsaja glad, z dne 1. januarja 1922: V Rusiji strda 33 milijonov ljudi, od teh preti 10 milijonom smrt vsled lakote. Vsak dan dobiva

300.000 otrok hrano od Hooverjeve pomožne akcije, 375.000 odraslih in otrok pa od Nansenove. Ostale pomožne akcije oskrbujejo okoli šest milijonov ljudi. Ostanek bo umrl od lakote, ako Evropa takoj ne priskoči na pomoč.

Prehrana pasivnih krajev.

Belgrad, 18. januarja. Ministrstvo za socialno politiko pripravlja obširno akcijo za prehrano naših pasivnih krajev. Poleg državnih ustanov se bodo pritegnile k temu delu tudi gospodarske ustanove zasebne iniciative.

Pred konferenco v Genovi

Pariz, 18. januarja. Iz Washingtona poročajo, da bodo Združene države Sev. Amerike sprejele povabilo na genovsko konferenco šele, ko bo washingtonska konferenca popolnoma končana. »Matine« javlja iz Rima, da je washingtonska vlada poslala italijanskemu ministrskemu predsedniku noto, v kateri izjavlja, da je pripravljena udeležiti se genovske konference, ako se pri razpravah ne dotaknejo razveljavljenja obveznosti evropskih držav do Amerike.

Budimpešta, 18. januarja. Na popoldanski seji narodne skupščine je minister za zunanje stvari grof Banffy naznanil, da je bila Mažarska povabljena na konferenco v Genovi, ter objavil program konference.

Nastopila — odstopila.

NOVA RUMUNSKA VLADA Odstopila.

Bukarešta, 18. jan. Nova vlada se je včeraj predstavila parlamentu. V imenu parlamentarne večine, ki jo tvori ljudska stranka, je predlagal posl. Oktavijan Goga nezaupnico vladi. Zastopnik kmet. stranke je stavil enak predlog. Nato je bila nezaupnica sprejeta s 190 proti 81 glasovom. Ministrski predsednik Take Jonescu je nato izjavil, da bo še tekom dneva predložil kralju ostavko vlade.

MLADINSKA SKRB.

Belgrad, 18. januarja. Belgijsko ministrstvo za pravosodje, pod čegar pristojnost spada skrb za mladoletno dečo, je zaprosilo od naše vlade poročil o ustanovah, ki se v naši državi bavijo z zaščito nedoraslih otrok. Ravnotako želi tudi spoznati zakonske odredbe, podvzete v varstvo moralno zanemarjene dece, kakor tudi delo zasebne iniciative, ki je v tej zadevi razvito pri nas. Ministrstvo za socialno politiko zbira izčrpljive podatke, ki jih zahteva belgijsko ministrstvo za pravosodje.

PAPEŽ OBOLEL.

Rim, 18. januarja. (Stefani) »Osservatore Romano« poroča, da je papež zbolel za bronhialnim katarom, ki ni posebno nevaren, da pa je moral ustaviti avdijence in leži v postelji.

»Novi čas« v vsako hišo!

Naša krona pada, češka raste.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 19. jan. (Izv.) Budimpešta 38.75—39, Berlin 157.50, London 12.55, Italija 12.80, Newyork 294—295, Pariz 24.55, Praga 502—503, Dunaj 3.68, Curih 57.75—58.

Curih, 19. jan. (Izv.) Budimpešta 0.65, Berlin 2.67, Italija 22.52, London 21.75, Newyork 505, Pariz 42.10, Praga 8.72, Dunaj 0.16, avstr. žig. krona 0.09, Zagreb 1.75 (včeraj 1.80), Varšava 0.18, Holandska 188.75.

Razkol med radikali.

Sarajevo, 19. januarja. (Izv.) Včeraj se je konstituirala nova radikalna stranka za Bosno in Hercegovino. Od poslancev so vstopili v novo stranko dr. Srškić, dr. Andrić, Lazarević in Kobasica. Glavni točki njihovega programa sta: radikalna izpeljava agrarne reforme, odločen boj muslimanom.

Prijazni zavezniki.

Belgrad, 19. januarja. (Izv.) Včeraj se je vršila seja odbora za poslovnik narodne skupščine. Bila je precej zanimiva in zelo burna. Ob priliki razgovora o zunanji politiki so se ostro spoprijeli demokrati in radikali. Opozicija in demokrati zahtevajo namreč, da se osnuje poseben parlamentarni odbor za zunanjo politiko. Temu se odločno protivijo radikali in je dr. Laza Marković v njihovem imenu izjavil, da je odločno proti tej zahtevi. Če bodo demokrati vztrajali pri tej zahtevi, bo gotovo prišlo do krize, ker radikali v tej stvari niso pripravljeni niti najmanj popustiti.

Prometna konferenca nasledstvenih držav.

Gradec, 18. jan. Danes je prometna konferenca nasledstvenih držav začela svoje meritvene razprave. Avstrija je izjavila, da želi, naj bi se promet med novimi državami vršil brez prisilnih potnih listov. Če pa to ne bi obveljalo, naj bi se podeljevanje vizumov olajšalo. V istem smislu so se izjavili zastopniki Italije, Češkoslovaške in Madžarske. Poljski delegat se je izjavil proti, jugoslovanski pa je molčal, češ da je zraven le informativno.

PROTI POVRATKU ZITE NA MADŽARSKO.

Belgrad, 19. januarja. (Izv.) Z ozirom na vesti o prihodu kraljice Zite na Mažarsko je češkoslovaški poslanik Kalina obiskal dr. Ninčića. Mala antanta bo storila odločne korake, da se Zita takoj odstrani iz Mažarske.

Upravni svetniki in izseljenci.

Te dni so poročali listi, da je bivši socialdemokratski voditelj g. Anton Kristan postal upravni svetnik Slavenske banke v Zagrebu. Stvar je bila zanimiva; zakaj se je pa to zgodilo, tega ni povedal nihče. Sedaj se zadeva odkriva. Socialdemokrat Kristan in socialni poverjenik Ancel sta oba postala upravna svetnika te banke, ki je dobila koncesijo za potniško agencijo za Ameriko. »Slob. Tribuna« poroča o tem: Pred vojno se je na Hrvatskem rešilo izseljeniško vprašanje na ta način, da se je podelila koncesija za potniško agencijo zvezi hrvatskih kmetijskih združenj in Zvezi srbskih kmetijskih združenj. Ti dve sta v zvezi z Gospodarskim društvom osnovali izseljeniško poslovnico »Putnik«. Razen te splošno koristne agencije je poslovala samo še potniška agencija grofa Draškovića, katere se tedanja hrvatska vlada ni upala ukiniti. Na ta način je bilo nadzorstvo nad izseljeniškim gibanjem kolikor toliko omogočeno in izseljenci obvarovani pred izkoriščanjem. Za časa vojne je delo »Putnika« naravno prenehalo.

Ko se je pa po prevratu med hrvatskim ljudstvom kmalu zopet začelo izseljeniško gibanje, so gori imenovane gospodarske organizacije takoj vložile prošnjo za agencijsko komisijo. V Belgradu so bili tej koncesiji naklonjeni, vendar se je pa rešitev končno prepustila poverjeništvu za socialno skrb v Zagrebu. Poverjenik za socialno skrb je bil takrat Ivan Ancel. On te prošnje ni rešil. V tem je pa dobila koncesijo za potniško agencijo Slavenska banka v Zagrebu.

Te dni pa je ta banka poklicala kot člana v svoje ravnateljstvo bivšega socialnega poverjenika Ivana Ancela in bivšega ministra Toneta Kristana.

Da bi bila banka, ki špekulira na izmozgavanje največjih revežev, izseljencev, sprejela ta dva socialna gospoda v svoj upravni svet radi njih lepimi očmi in smehljajočimi obrazov, tega nihče ne bo verjel. Zakaj je bil socialist g. Kristan deležen tega odklona od strani te banke, naj pove »Naprejek«. Toda naj govori ali molči, ljudstvo lahko ve in sodi, zakaj se je to zgodilo.

Upor proti Angležem v Indiji.

Washington, 18. januarja. (Brezlično.) Kakor poročajo iz Kalkute, je policija razpustila zborovanje North Calcutta Congressa in aretirala 1342 oseb.

Delhi, 18. januarja. (Wolf) V odgovoru na več tozadevnih vprašanj vladi je včeraj državni svet prejel sporočilo, da je bilo 2250 Moplahov ubitih, 5725 pa obsojenih v zapor.

Manipulacija poštnega ravnatelja.

Belgrad, 19. januarja. (Izv.) Kakor se doznava, je minister za pošte in brzojave odstavil ravnatelja pošte v Sarajevu, ker je z raznimi manipulacijami z znankami oškodoval pošto ravnateljstvo za 7 milijonov.

Bratova tajnosti.

Povest iz irske zgodovine. Prevel M. R. (Dalje.)

»Kot kristjan mora odpustiti in vendar se za greh zahteva sprava, Jem.«

»To bodi prepuščeno Bogu in človeški pravičnosti. Kar morem storiti, da najdem ubijalca svojega dragega mi brata, bom storil, to Ti obljubim tukaj pred obličjem mrtvega.«

»Da, poiščem ga,« je zamrmrala mati, »tega satana! Ropar ni bil, le poglej Jem, uro še ima. Imel je skrivnega sovražnika, Dunstan, ki ni mogel niti otroku storiti nič zalega! Božja kazen ga, bo in mora zadeti, tega nesramnega ubijalca! Ah, nameravala sem mu postaviti dom, kjer bi naj vladala sreča, in sedaj mu bo pa namesto hiše pripravljen grob in on spušen v mrzlo, črno zemljo in ne bo videl ne solnca, ne cvetic, ki jih je tako ljubil! In Meggy, njegova Meggy je postala vdova, še predno je šla z njim pred oltar!«

Politični dogodki.

+ **Boj za avtonomijo.** Na včerajšnji seji zakonodajnega odbora je posl. dr. Hohnjec zavračal trditve ministra dr. L. Markovića, da daje naša ustava najboljšo samoupravo. Ako se minister ozira na Francijo, ne sme prezreti velikega gibanja, ki se je začelo tamkaj v svrhu decentralizacije. Enako gibanje se razvija v Italiji. Stajerski samostojnež Drogenik se je postavil s trditvijo, da je sedanja avtonomija širša, nego je bila v Avstriji; zahteval je razdelitev Slovenije na dve oblasti. Zavrnil ga je posl. dr. Hohnjec, ki je opozoril, da smo imeli v Avstriji avtonomijo na gospodarskem in šolskem polju, kar nam je rešilo narodno šolo.

+ **Parlament.** Včeraj je v razpravi o vladni deklaraciji govoril socialni demokrat dr. Korun. Razpravo vodi zgolj opozicija.

+ **Kaj je danes politika.** V Bosni so po običnem jugoslovanskem zgledu nacionalizirali sloveče podjetje v Jajcah. Ta nacionalizacija je združila v bratski slogi največje politične nasprotnike. Nekateri so prišli do akcije, ki so poskočile od 800 na 3500 kron, ne da bi dali krajerja, drugim so jih podarile banke ali kakšen dober prijatelj. Ena roka umiva drugo. Med novimi akcionarji imamo voditelja velesrbov, imamo najhujše blokaše, imamo poslance, vladne može in opozicionarce, imamo seveda na čelu vsem častitega našega ministra trgovine dr. Mehmeda Spaho s 600 akcijami, imamo — no kaj bi naštevali dalje! V našem popolnoma kapitaliziranem svetu se ni ničesar več čuditi in politika je vsekakor dober gšeft, če jo zna kdo pametno voditi.

+ **Neverjetna nesramnost.** Uradni presbiri iz Belgrada objavlja: »Nekateri listi so zadnje dni hoteli izkoristiti radostni dogodek v Sinaji in hoteli biti interesantni, poročali s pomanjkanjem okusa in takta. Opozarjamo urednike, da se v lastnem interesu vzdržujejo objavljanih takih vestí.« Ne vemo, kam to meri, na vsak način pa je poziv presbira na urednike taka nesramnost, kakor je pod starim režimom nismo bili vajeni razum za časa vojne. Kaj je pa ta presbiri? Ali je to urad, ki daje listom oficijelne informacije ali pa je to kakšen višji policijski vzgojevalni institut, ki ima opominjati, naj se v »lastnem interesu« vzdržujejo takih in takih vestí? Če imajo na Balkanu take pojme o časnikarjih, jim tega ne bomo branili, pri nas pa, kjer listi ne vlečejo nagrad iz dispozicijskega fonda — saj opozicijski ne — se tako mnenje ne bo udomačilo. Naši uredniki se za presbirijske opomine menijo kot za lanski sneg in gospod Taletov naj svojim podložnikom v presbirijski naroči, da naj se v prihodnje vzdržijo takih bedastih opominov.

+ **Občinske volitve na Primorskem.** Pri pravkar vršecih se občinskih volitvah

na Primorskem so po dosedanjih poročilih slovenske občine večinoma lepo volile. Največ so se imeli Slovenci boriti s komunisti. Prvi zmagali uspehi so ti-le: V Štandreu, Solkanu in Mirnu so zmagali komunisti; v Števerjanu in Podgori je dobila večino slovenska narodna stranka (Kmetko-delavska zveza), manjšino imajo komunisti; v St. Petru je dobila slov. nar. stranka 8 mandatov, italijanska 7 (!); v Povirju imajo večino komunisti, manjšina je slovenska; v Tomaju, Dutovljah, Koprivi, Skopem, Štorju, Velikem Repnu, Avberju in Naklu je popolnoma zmagala slov. nar. stranka; v Slivnem je dobila večino slov. nar. stranka; v Nabrežini je izvoljenih 10 Slovencev in 5 Italijanov; v St. Petru na Krasu je izvojevala slov. nar. stranka popolno zmago; v Sežani je dobila uradniška lista 160, slov. nar. stranka 65, komunisti 56 glasov; v Lokvah ima večino slov. nar. stranka, manjšina je komunistična; v Mavhinjah je dobila večino protinarodna zveza, slov. nar. stranka je v manjšini; v Idriji je dobila slov. nar. stranka 529, komunisti in socialisti 517 in italijanska lista 48 glasov.

Dnevni dogodki.

— V spomin pok. poslanca Pišku je imel Jugosl. klub 18. t. m. žalno sejo. Danes je bila v katoliški cerkvi zanj slovesna črna sv. maša.

— **Ljubljanska medicinska fakulteta.** Včeraj sta poslanci dr. Korošec in dr. Kukovec posredovala pri ministru za prosveto, da se na ljubljanski medicinski fakulteti odpre peti semester. Minister je odgovoril, da bo stvar proučil.

— **Državne blagajne ne smejo 5 dinarskih bankovcev več sprejemati.** Finančno ministrstvo je odredilo, da se vzamejo 5 dinarski bankovci iz prometa. Državne blagajne jih po 20. januarju 1922 ne smejo več sprejemati. Pač pa jih bodo zamejale podružnice Narodne banke še do 29. julija 1922, centrala pa celo do novembra 1922.

— **Sprejem gojencev v strojno šolo vojne mornarice.** Vojno ministrstvo, oddelek za mornarico, razpisuje tečaj za sprejem gojencev v strojno šolo vojne mornarice v Ojnoviču (Boka Kotorska). Lastnorочно pisane prošnje se morajo poslati najkasneje do 30. aprila 1922 komandantu strojske šole ratne mornarice v Zeleniki, Boka Kotorska, Dalmacija. Prošnji se morajo priložiti spričevala o državljanstvu, starosti, dosedanji izobrazbi, navedenosti, dalje dovoljenje staršev oziroma varuha, dokaz, da je prosilec bil najmanj dve leti v železarski obrti, zdravniško izpričevalo in izpričevalo o samskem stanu. Sprejetih bo do 70 gojencev, ki se bodo po dovršenem 18 mesečnem tečaju uvrstili v vojno mornarico kot strojniki, oziroma elektriki.

Novo ihtenje ji je zadušilo glas, vzpela se je čez mrliča in ga poljubila.

»Ne žaluj, mama,« je rahlo rekel župnik. »Bodi močna, kot se spodobi katoličanki in ne kali s svojim jadikovanjem miru mrliča!«

Matí Ana je postala mirnejša. Misel, da more njena bol kaliti Dunstanov mir, je bolj učinkovala, kakor vse tolažilne besede sinove.

»In sedaj pojdi, da pripraviva Dunstanu boljše ležišče, mama,« je rekel župnik.

Vzel je truplo svojega brata zopet na rame.

»De profundis clamavi ad te, Domine! Iz globočine kličem k Tebi, o Gospod!« je molil in počasi se je pomikal žalosten sprevod skozi noč proti domači vasi.

3.

Minila je noč.

Za patra Fitz-Roy je bila to noč, kakršne še ni doživel in si je tudi nikdar več ne želi doživeti. Trudne niso bile njegove oči, na kolenih jo je prebdel ob postelji ljubljene brata.

Ko se je zdanilo, je vstal in se podal k hlevu. Videl je plašne in vprašujoče pogled družine, pa ničesar ni spregovoril. Hlapci in dekle so pač opazili, da se je moralo ponoči zgoditi nekaj nenavadnega,

da še ni prišel ne Dunstan ne mati na dvorišče, ki sta bila navadno prva, pa kaj se je pravzaprav zgodilo, niso vedeli.

»Forster,« je rekel župnik enemu izmed hlapcev, »jezdi na Hartingov dvor in reci sodniku, da ga prosim, naj pride sem, ker se je mojemu bratu ponoči zgodila nesreča.«

»Moj Bog, gospod župnik,« je jecljal hlapec, »kaj se je vendar zgodilo?«

»Vaš mladi gospodar je mrtev, Forster.«

»Mrtev?« je ponovil hlapec in potegnil z roko čez oči. »Mrtev je?«

»Da. Jaz sem našel njegovo truplo na Jozuatovi njivi.«

»Potem, potem je...«

»Ne govori sedaj, temveč tvori, kar sem ti rekel.«

»Jaz tečem hitreje, kakor jezdim, go spod župnik.«

»Ne, jezdit ti moraš. Sodnik, ki je prišel obiskat svoje starše, potrebuje najbrž še enega pisarja, zato boš moral najbrž jezdit še tudi v mesto, če ti bo naročil.«

»Razumem,« je odgovoril Forster in takoj pripeljal konja iz hleva.

Medtem, ko je župnik odhajal nazaj v hišo, je druga služinčad radovedno tiščala okoli hlapca.

»Kaj je, Forster?« se je glasilo od vseh strani.

— **Poštni promet s Črno goro ukinjen.** Zaradi silnih sneženih zametov je paketni promet s Črno goro ukinjen. Toliko občinstvu v blagohotno obvestilo.

— **Kakor pri nas.** Zagrebški listi prinašajo pritožbe, da občinstvo dobiva za drag denar nezasišano slabo meso. Kar je boljšega mesa, ga oddajajo mesarji izključno gostilničarjem in drugim velikim odjemalcem, ki ne vprašajo za ceno. Ostali konsumenti pa dobivajo za ceno, ki so določene za meso pitanih živali, meso starih volov. — Torej: vse, kakor pri nas.

— **Pogajanja za nove delavske tarife v tiskovni obrti.** Koncem minolega leta so vse tiskarne odpovedale tipografskim delavcem dosedanje tarife in zahtevale, da se uvedejo enotne tarife za celo Jugoslavijo. Pri tem so podjetništva upala, da dosežejo znižanje dosedanjih plač v večjih mestih. Pogajanja, ki se sedaj med delojemalci in delodajalci vrše v Zagrebu, so jako težavna; delavci zahtevajo zvišanje plač.

— **Značno stavbeno gibanje v Zagrebu.** Zagrebški listi poročajo, da je bilo v letošnjem letu doslej prijavljenih že 43 zgradb novih dve- in enonadstropnih hiš, ki bodo vse že letos dovršene.

— **Bivša sodišča za pobijanje draginje.** Po odredbi ministrstva za socialno politiko imajo vsa bivša sodišča za pobijanje draginje izročiti svoje arhive v varstvo občinskim oblastem. Vse razsodbe občinskih sodišč se imajo skupno z dotičnimi akti izročiti policiji ali pa sodišču prve stopnje v nadaljnjo postopanje.

— **Zažanjanje državnih nameščencev.** Ministrstvo za šume in rude je sestavilo zapisnik neukaznih uradnikov, praktikan-
tov in godznih čuvajev, ki bodo s 1. februarjem odpušteni iz službe.

— **Promet v nevarnosti.** Prometno ministrstvo je do 16. januarja porabilo že vse kredite in zahteva od parlamenta nemudoma novih, ker bi se moral drugače promet ustaviti.

— **Nova železniška nezgoda.** Na progi Batajnica—Beljevac je 17. t. m. zopet skočilo s tira več vagonov mešanega vlaka in se popolnoma razbilo. Vzrok prepereli železniški praгови.

— **Zvišanje cen v Zagrebu.** 18. t. m. so stopile v Zagrebu v veljavo naslednje zvišane cene: Beli kruh 21 K, črni 19 K kilogram; mesu so se zvišale cene za 4—6 kron pri kilogramu, mast je po 80 K kilogram; krompir je po 5 K 50 kilogram, jajca po 6 K kos.

Ljubljanski dogodki.

lj Malomarni hišni gospodarji. Dne 16. t. m. je bilo vloženih 24 ovadb proti malomarnim hišnim gospodarjem, ki niso izpolnili svoje dolžnosti pri čiščenju hodnikov.

lj Umrlj so v Ljubljani: Ivana Vrtačnik, posetnikova žena, 38 let. — Julij Hribar, tov. delavec, 43 let. — Josip Pečan, hiralet, 35 let. — Herman Scaria,

prokurist, 50 let. — Marjana Grom, zasebnica, 62 let. — Fran Ulčar, železniški uslužbenec, 58 let. — Marija Svečnik, kuharica, 49 let. — Julija Mesarič, rejnka, 6 tednov. — Jera Zlobec, gostja, 88 let. — Marija Stepišnik, zasebnica, 75 let. — Janez Knavs, posestnik, 63 let. — Alojzij Osredkar, hiralet, 31 let. — Ivan Willmann, konstruktor, Čopova cesta 19. — Josip Kocjan, mesar, Poljanska c. 52. — Fran Lunka, stroj. ključavničar, Rožna dolina 84. — Fran Garibaldi, orožnik, Glince 8. — Anton Strith, trgov. usluž., Zaloška cesta 2.

lj **Mestni reveži.** Ker je občinski svet ljubljanski s tekočim letom povišal ubožne podpore na mesečnih K 100.— (za otroke na K 50.—) naj se oni mestni reveži, ki ta mesec niso prejeli zvišane podpore, takoj zgloše pri ubožnih očetih, da jim razliko naknadno izplačajo.

lj **Židovski list v Ljubljani.** V Ljubljani je izšel nov list: »Jugoslovanski Informator«. Izhaja v treh jezikih: nemškem, francoskem in tudi hrvaškem. Slovensčine ni v listu več kot datum in firma Peskove tiskarne. Odgovorni urednik je gospod Julije Ralf Tavčnik. List namerava izprva izhajati kot tednik, pozneje kot dnevnik. Služiti ima — kakor se vidi — v prvi vrsti trgovskim interesom ter zainteresirati zunanji svet za Jugoslavijo. List pravi, da bo če postati svetovni list, ki naj zunanjemu svetu razkriva bogastva Jugoslavije.

lj **Slovensko Planinsko Društvo in planinski ples.** Prejeli smo: V Ljubljani imamo, posebno zadnja leta, res mnogo veselice in različnih namenov. Tudi SPD namerava prirediti 1. svečana t. l. svoj planinski ples, toda namen te veselice, je čisto nekaj drugega, nego navadno take prireditve. SPD je namreč prisiljeno, se posluževati te prilike za nabiranje potrebnih sredstev za vzdrževanje, popravilo in graditev planinskih poti in koč, ne išče pa pri takih ali drugih prireditvah nobenih zasebnih koristi. Društveno delovanje gre na to, da širšemu občinstvu nudi najugodnejšo priliko za uživanje naravne lepote naših lepih planin in za okrepitev in utrditve zdravja. Turistiški sport je tudi edina najugodnejša prilika za povzdigo tujeskega prometa, kateri vabi tujece v deželo in povzdiguje njen ugled. Zato je dolžnost vsakega Slovenca, da Planinsko društvo po svoji moči podpira. Prav nikjer si človek svojega zdravja ne more tako utrditi in marsikatera bolezní odstraniti, kakor pri pametnih planinskih turah, katere nudijo najzdravejši in najlepši razvedrilo obnem. Kdor se je enkrat skorajil na eno lepo planinsko turo, je postal prav gotovo turist in je vsakogar, kateri se baša, da gleda hrib raši od spodaj gor, le obžalovati, ker zametuje svoje najdražje koristi. Planinski ples naj se torej ne primerja drugim takim prireditvam, marveč smatra le za primerno priliko, kjer je mogoče društva za dobro stvar nekaj potrebnih prispevkov si pridobiti. Nabiranje dobikov naj se ne smatra za nepotrebno nadlegovanje, marveč le kot častno nalogo vsakega, kdor se bo tega dela udeležil. Brez izjeme je vsak prijatelj planinstva naprosen, da po svoji moči s kakšnim dobikom ali denarnim prispevkom društvu prisloži in označi svoje darilo s svojim imenom. Darila naj se oddajajo nabiralcem ali pa v pisarni SPD, Kralja Petra trg št. 2. Tudi najmanjši prispevek se hvaležno sprejme. Imena darovalcev se bodo v korist splošne kontrole, objavila v Planinskem Vestniku.

Naša društva.

d **Zveza trg. in privatnih nastavljen-**cev. Seja Zveze trg. in priv. nastavljenecv se vrši danes zvečer ob 20. uri v prostorih Stari trg št. 2. Obveznost celega odbora — Predsednik.

d **Uprava Ljudskega odra** ima danes ob 18. uri važno sejo. Udeležba obvezna — Peršuh.

d **Vse članstvo Ljudskega odra**, tudi eno, ki ne sodeluje pri igri »Po dvanajstih letih«, pozivamo, da se udeleži kratkega važnega sestanka, ki se vrši jutri ob pol 20. uri v Ljudskem domu. Upravnik.

Kultura.

k »**Novi Zapiski.**« Krog treznih socialističnih pisateljev, ki se je zbiral okoli »Zapiskov« si je po prehodu le teh v roke socialističnih političnih strankarjev ustanovil nov mesečnik pod naslovom »Novi Zapiski«. Prva številka je te dni izšla in prinaša sledečo vsebino: Dr. Drag. Lončar: Uvodnik. — Peridromos: Washington. — Albin Prepeluh: Naš ustavni spor. Razen tega zanimive sestavke v političnem, gospodarskem, socialnem in kulturnem pregledu. Urednik je dr. Drag. Lončar, odgovorni urednik Albin Prepeluh. Uprava je na Bregu št. 12. Letna naročnina 25 din. (100 kron).

Izdaja konzorcij »Novega Casa«. Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Jugoslovanska Union-banka

preje Mariborska eskomptna banka

ustanovljena 1. 1872

Beograd, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Velikovec
expozitura v Skofjiloki

Akcijski kapital K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle
najkulantneje.